

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

№ _____
На № _____ від _____

**Міністерство освіти і науки
України**

**Обласні державні
адміністрації**

Асоціація міст України

Щодо освітньої субвенції

Міністерство фінансів України щодо забезпеченості та ефективного використання коштів освітньої субвенції на виплату заробітної плати педагогічних працівників у 2019 році інформує.

У 2018 році Міністерство фінансів листом від 20.09.2018 №07010-07-21/24561 наголошувало на тому, що рішення щодо здійснення наближення обсягу освітньої субвенції, або її перерозподілу між місцевими бюджетами не сприяють забезпеченню підвищення якості надання освітніх послуг, престижу професії вчителя та в подальшому не будуть підтримуватися Міністерством фінансів.

Також зазначалося, що місцеві органи влади мають вжити заходів з дотримання вимог бюджетного законодавства, оптимізації мережі, штатної чисельності та контингентів учнів закладів загальної середньої освіти, забезпечення у повному обсязі виплати заробітної плати та недопущення утворення кредиторської заборгованості з цих виплат, дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів та посилення фінансово-бюджетної дисципліни.

Крім того, Державною аудиторською службою України у 2018 році здійснено ряд перевірок щодо використання коштів освітньої субвенції і виявлено непоодинокі факти порушення законодавства, зокрема:

- невиконання вимог статей 51 та 77 Бюджетного кодексу України: за наявної незабезпеченості видатків на виплату заробітної плати педагогічним

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000827028009C256700

Підписувач Джигир Юрій Анатолійович

Дійсний з 30.08.2018 0:00:00 по 30.08.2020 0:00:00

Міністерство фінансів України

07010-05-5/12419 від 08.05.2019

працівникам здійснювалися виплати премій, надбавки за престижність педагогічної праці, щорічної грошової допомоги, надбавки за складність та напруженість у роботі у максимальному розмірі (зокрема у Хмельницькій, Житомирській, Волинській, Вінницькій, Львівській, Рівненській, Сумській та Черкаській областях);

- невиконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228, наказу Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 №1205 в частині не приведення чисельності працівників установ освіти у відповідність з фондом заробітної плати та введенням додаткових посад (зокрема у Чернігівській та Рівненській областях);

- нецільове витрачання коштів освітньої субвенції на утримання дошкільних закладів, дошкільних відділень навчально-виховних комплексів, оплату праці фахівців, посади яких не віднесені до педагогічних, (зокрема у Вінницькій області, місті Києві) тощо (копія аналітичної довідки Держаудитслужби додається).

Тобто, органами місцевої влади та керівниками установ освіти нехтуються вимоги бюджетного законодавства.

Незважаючи на застереження Мінфіну та результати перевірок Держаудитслужби протягом поточного року від Міністерства освіти і науки знову надходять звернення щодо здійснення наближення асигнувань освітньої субвенції по окремих місцевих бюджетах.

Слід зазначити, що здійснення наближення асигнувань освітньої субвенції на попередні місяці не вирішує проблему незабезпеченості видатків освітньої субвенції та може призвести до утворення заборгованості із виплати заробітної плати у четвертому кварталі поточного року педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів.

У зв'язку з цим ще раз наголошуємо, що відповідно до статті 51 Бюджетного кодексу України керівники бюджетних установ утримують чисельність працівників та здійснюють фактичні видатки на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у кошторисах.

Згідно з частиною четвертою статті 77 Бюджетного кодексу України місцеві ради під час затвердження бюджетів враховують у першочерговому порядку потребу в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати.

Відповідно до Порядку та умов надання освітньої субвенції відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків навчальних закладів, визначених у статті 103² Бюджетного кодексу України, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах казначейства.

Крім того, внесення змін до помісячного розпису асигнувань освітньої субвенції та здійснення наближення видатків нівелює основні принципи Формули розподілу освітньої субвенції та призводять до гальмування процесів оптимізації мережі шкіл.

Діюча Формула розподілу освітньої субвенції спрямована на підвищення якості надання освіти шляхом стимулювання органів місцевого самоврядування до здійснення заходів щодо оптимізації неефективної мережі шкіл. Коштами освітньої субвенції забезпечується у повному обсязі оплата праці оптимальної чисельності вчителів при максимально ефективній мережі шкіл.

Тобто, у разі наявності малокомплектних шкіл з низькою наповнюваністю класів, відповідні місцеві ради мають покривати дефіцит коштів освітньої субвенції за рахунок власних доходів.

Ключовими факторами, що впливають на незабезпеченість видатків на освіту, є:

- неоптимальна та неефективна мережа закладів загальної середньої освіти (у 2018/2019 н. р. в Україні функціонує 230 малокомплектних шкіл I ступеню, в кожній з яких навчається менше 10 дітей, або майже кожна п'ята школа (наприклад, у Сумській області – 11 шкіл або 42,3% від загальної кількості шкіл, у Чернігівській області – 12 шкіл або 42,9% від загальної кількості шкіл); 687 малокомплектних шкіл I ступеню, в кожній з яких навчається від 10 до 49 учнів, або кожна друга школа (наприклад, у Івано-Франківській області – 62 школи або 70% від загальної кількості шкіл, у Херсонській області – 33 школи або 89% від загальної кількості шкіл); 815 шкіл I–II ступенів з кількістю 40 і менше учнів, або кожна п'ята школа (наприклад, у Сумській області – 38 шкіл або 46% від загальної кількості шкіл, у Чернігівській області – 70 шкіл або 59,3% від загальної кількості шкіл); 2076 малокомплектних шкіл I–III ступенів, в кожній з яких навчається менше 100 дітей (кожна п'ята школа) (наприклад, у Сумській області – 148 шкіл або 46% від загальної кількості шкіл, у Черкаській області – 152 школи або 36% від загальної кількості шкіл);

- низька наповнюваність класів учнями у загальноосвітніх навчальних закладах (у 2018/2019 н. р. у формульному розрахунку освітньої субвенції застосовується розрахункова наповнюваність класів, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1088. Оскільки, на даний час фактична наповнюваність класів у загальноосвітніх навчальних закладах значно менше розрахункової, здійснюється надлишкове утримання 5750 класів, що призводить до неефективного використання коштів в обсязі 2,1 млрд. гривень. Найбільша кількість додаткових класів у Тернопільській області – 499 класів, у Вінницькій області – 490 класів, у Київській області – 400 класів).

Отже, окремі місцеві органи влади штучно створюють умови для функціонування додаткових класів, утримання яких призводить до виплати заробітної плати додатковій чисельності педагогічних працівників.

Враховуючи викладене, в подальшому з метою уникнення ситуацій з виникненням незабезпеченості у видатках на оплату праці педагогічних

працівників закладів загальної середньої та остаточного відходу від практики здійснення наближення та перерозподілу освітньої субвенції місцеві органи влади мають неухильно забезпечити:

виконання статей 51 та 77 Бюджетного кодексу України в частині утримання керівниками бюджетних установ чисельності працівників та здійснення фактичних видатків на заробітну плату, включаючи видатки на премії та інші види заохочень чи винагород, матеріальну допомогу, лише в межах фонду заробітної плати; першочергового врахування під час затвердження місцевих бюджетів потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до встановлених законодавством України умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати;

упорядкування структури штатної чисельності працівників у межах затверджених асигнувань на оплату праці, не допускаючи збільшення такої чисельності;

вжиття заходів щодо оптимізації існуючої мережі бюджетних установ, зокрема закладів загальної середньої освіти, та приведення її у відповідність до фінансового ресурсу;

приведення фактичної наповнюваності класів закладів загальної середньої освіти до розрахункової наповнюваності;

перегляд розмірів надбавок та доплат, встановлення яких передбачається від мінімального до максимального розмірів;

вжиття заходів щодо наповнення місцевих бюджетів, вишукування додаткових джерел надходжень до бюджетів, дотримання жорсткого режиму економії бюджетних коштів та посилення фінансово-бюджетної дисципліни;

забезпечення спрямування власного додаткового фінансового ресурсу на виплату заробітної плати додаткової чисельності педагогічних працівників, яка перевищує нормативну кількість відповідно до Формули розподілу освітньої субвенції;

здійснення аналізу ефективності використання власних бюджетних коштів по непершочергових статтях та напрямках, в тому числі і на проведення виплат стимулюючого характеру, та вишукування додаткових джерел для покриття дефіциту коштів на виплату заробітної плати тощо.

У свою чергу Міністерство освіти і науки України як головний розпорядник коштів освітньої субвенції має посилити контроль за цільовим та ефективним витрачанням коштів освітньої субвенції.

Додаток: на 8 арк. в першу адресу.

Заступник Міністра

Ю. ДЖИГИР